

Tertialbokslut 2 2020

Arbets- och företagsnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Verksamhetsresultat	4
2.1	Maximalt värde för skattepengarna.....	4
	<i>Individanpassade insatser mot arbete och utbildning skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.....</i>	<i>4</i>
2.2	Bästa utveckling för alla.....	6
	<i>Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser</i>	<i>6</i>
2.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	7
	<i>Nyanlända Nackabors bostäder finns i alla kommundelar. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer.....</i>	<i>7</i>
2.4	Stark balanserad tillväxt.....	8
	<i>Nacka kommun växer. Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.....</i>	<i>8</i>
3	Ekonomiskt resultat	9
3.1	Kommunal vuxenutbildning.....	10
3.2	Arbetsmarknad	11
3.3	Ekonomiskt bistånd.....	11
3.4	Ensamkommande barn och unga	12
3.5	Flykting inkl bostadsförsörjning.....	13
3.6	Myndighetsorganisation (M&H)	14
4	Sjukfrånvaro bland nämndens/verksamhetens medarbetare	14
5	Kommunövergripande åtgärdsplan	15
6	Intern kontrollplan - statusrapportering.....	16

I Sammanfattning

Arbets- och företagsnämndens ackumulerade utfall efter tertial 2 motsvarar en positiv budgetavvikelse på 36,5 miljoner kronor. En lägre efterfrågan än budgeterat leder till stor positiv budgetavvikelse för flera av nämndens verksamheter. Den pågående Coronapandemin väntas ha negativa effekter på nämndens ekonomiska utfall, men omfattningen och tidpunkten är ännu oviss. Regeringen har beslutat att slopa medfinansieringskravet för regionalt yrkesvux under 2020, vilket förbättrar nämndens nettoresultat relativt budget med cirka 15 miljoner kronor på årsbasis. Prognosen är att den positiva avvikelsen mot budget kommer att öka under hösten, dock inte i samma takt som tidigare under året.

Ökad arbetslöshet och längre tid i insats

Den generella arbetslösheten i Nacka ökar i spåren av den pågående pandemin. Alla målgrupper inom arbets- och företagsnämnden påverkas. Extra stor risk att drabbas hårt löper ungdomar upp till 24 år, personer som nyligen tillträtt arbetsmarknaden inom de hårdast drabbade branscherna, nyanlända flyktingar och nya nackabor. För dessa målgrupper har arbetslösheten ökat markant under tertialet.

Genomsnittstiden till slutförd kurs i sfi har ökat under årets första åtta månader. Även genomsnittstiden till slutförda studier i vuxenutbildningen och avslutad arbetsmarknadsinsats riskerar att bli längre på grund av ökad andel distansstudier och svårighet att få praktik och komma ut på arbetsplatser.

Förlängda sommarjobb och uppsökande insatser för unga

Pandemin gör det extra svårt för många ungdomar att komma ut på arbetsmarknaden. Att ha ett sommarjobb är för många ett bra första steg, oavsett konjunkturläge. Trots att pandemin omöjliggjorde sommarjobb inom äldre- och barnomsorg lyckades kommunen åstadkomma fler kommunala sommarjobbsplatser 2020 än tidigare år. Staten har skjutit till medel både för ökning av de kommunala platserna och för förlängning av sommarjobben under hösten för ett mindre antal ungdomar, som annars står utan sysselsättning. Insatser inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret har också tidigare lagts och intensifierats i syfte att fånga upp ungdomar utan sysselsättning så tidigt som möjligt.

Uppskjutet mottagande av kvotflyktingar

Pandemin har inneburit att överföringar av kvotflyktingar inte har kunnat genomföras under tertialet. Hittills under året har kommunen tagit emot mindre än hälften av det antal nyanlända som kommuntalet anger. Migrationsverkets arbete med överföringar av kvotflyktingar har nu återupptagits i begränsad omfattning, och kommer att utvärderas innan det står klart om mottagandet på kommunnivå kan uppnå planerad nivå under året.

Nulägesbeskrivning med anledning av Coronapandemin

Arbets- och företagsnämnden och etableringsnämnden arbetar utifrån ett gemensamt fokus för att upprätthålla samhällskritisk och prioriterad verksamhet och förhindra smittspridning.

Flera aktiviteter genomförs fortsatt i möjligaste mån digitalt. Inför nödvändiga fysiska möten stäms hälsoläget av med kund innan. Andra aktiviteter, såsom viss drop-in verksamhet, har åter öppnat upp i stadshuset i ett format där risken för smittspridning minimeras. Undervisningen inom vuxenutbildningen sker fortsatt till stor del på distans, men fler delmoment än under våren tillhandahålls i klassrum. Jobb- och utbildningsexperterna har hittat alternativa sätt att möta sina kunders och elevers olika behov i den rådande situationen. Bedömningen är att insatserna fungerar tillfredsställande med tanke på omständigheterna.

Av nämndens ansvarsområden har verksamheten ekonomiskt bistånd, vissa delar av handlägningsprocessen för ensamkommande barn samt kontinuitet i fakturahantering inom kundvalen bedömts vara samhällskritiska och därmed prioriterade. Dessa verksamheter måste fungera oavsett bemanningsläge. Både nämndens prioriterade verksamheter samt all övrig verksamhet har hittills kunnat hanteras utan leveranssvårigheter då bemanningsläget under perioden varit gott. Risk- och konsekvensanalyser av nämndens verksamheter är

framtagna och följs upp regelbundet samt revideras vid behov utifrån förändrade rekommendationer och förutsättningar. För att långsiktigt säkra fortsatt god bemanningsgrad upprätthålls verksamheten med minimibemanning på plats i stadshuset varje dag medan övriga medarbetare i möjligaste mån arbetar hemifrån. Fokus under hösten ligger bland annat på att prioritera och säkerställa en god arbetsmiljö med anledning av ökat hemarbete i dialog mellan ansvariga chefer och medarbetare.

2 Verksamhetsresultat

Sökta och erhållna statsbidrag

Staten har som redovisats ovan beslutat att slopa medfinansieringskravet för regional yrkesvux under 2020. Detta kan som mest motsvara ökade statsbidrag för vuxenutbildning med cirka 15 miljoner kronor, men den exakta summan blir känd först efter att totala antalet platser för året är känt. Statsbidragen för nyanlända flyktingar och ensamkommande barn och unga minskar proportionellt med minskningen av anvisat antal individer varje år. Budgeten är lagd med försiktighet. Den ekonomiska risken med anledning av retroaktiva beslut och avslag av återsökta medel för så kallade LVU-liknande skäl för ensamkommande barn och unga har minskat kraftigt inför 2020. Dels för att Migrationsverket har kortat tiden till beslut och dels för att antalet ensamkommande barn och unga minskar stadigt. Sammantaget är det mycket sannolikt att den erhållna summan för årets statsbidrag når eller överträffar budget på samtliga områden.

Utredning om kommuners medverkan i arbetsmarknadspolitiken

Regeringens särskilda utredare har lämnat sitt betänkande "Kommuner som utförare av tjänster åt Arbetsförmedlingen – en analys av de rättsliga förutsättningarna" (SOU 2020:41). Utredningen bekräftar att kommuner har både ansvar och befogenheter inom det arbetsmarknadspolitiska området, att kommuner kan delta som aktörer vid Arbetsförmedlingens upphandlingar och att Arbetsförmedlingen kan ersätta kommuner vid vissa former av samarbete och samverkan. Frågan om överlämning av ansvar från Arbetsförmedlingen till en kommun, såsom Nacka har föreslagit i brev till Arbetsmarknadsministern, lämnas dock obesvarad.

2.1 Maximalt värde för skattepengarna

Individanpassade insatser mot arbete och utbildning skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.

Positivt utfall för ekonomiskt bistånd trots pågående pandemi

Målet om andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har uppnåtts, vilket är en positiv förbättring jämfört med föregående tertiäl. Även målet om andel unga vuxna mellan 18-24 år med ekonomiskt bistånd uppnås. Tillsammans med det faktum att det totala antalet hushåll har minskat med cirka 210 mot samma period föregående år visar det på en positiv trend avseende utbetalning av ekonomiskt bistånd. Minskningen är anmärkningsvärd med anledning av pågående pandemi.

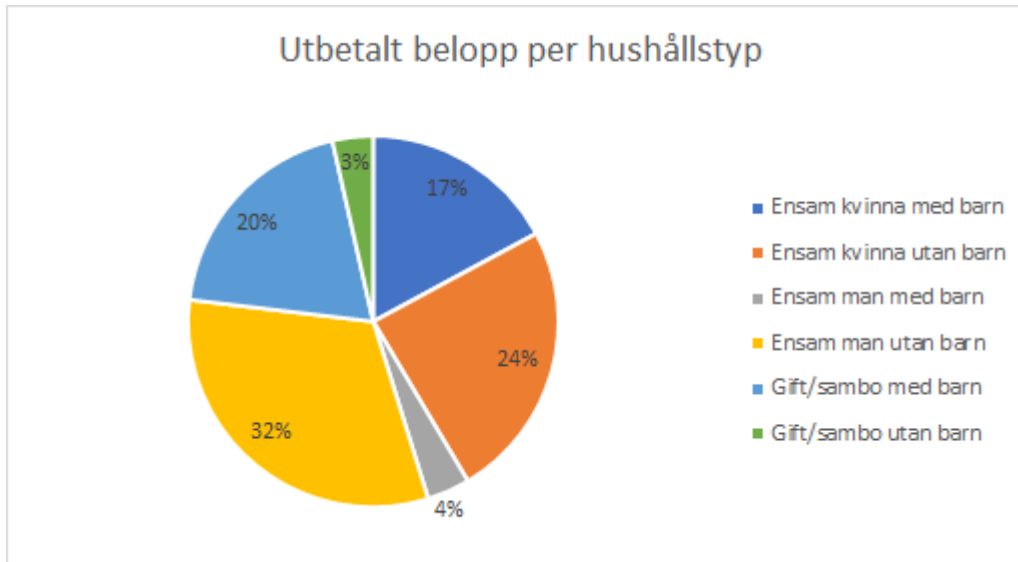
Antalet nya ansökningar har under sommaren ökat kraftigt. Initialt har detta inte medfört ett faktiskt ökat kundantal då de flesta inte varit berättigade till bistånd. Utfallet kommer troligtvis att ändras med tiden och utvecklingen följs nogsamt.

Ett fortsatt fokus på ständigt förbättrade arbetsprocesser har gett möjlighet till bättre kontroller av rätten till bistånd, där utökningen av två handläggare med fokus på hembesök varit en del. En ytterligare förklaring antas vara att antalet nyanlända som flyttar ut ur kommunens genomgångsbostäder efter två år väljer att bosätta sig i andra kommuner.

Vanliga försörjningshinder och hushållstyper

De vanligaste försörjningshindren hos kunder för ekonomiskt bistånd under perioden är främst tre; cirka 37 procent är arbetslösa utan ersättning, cirka 13 procent är arbetslösa med otillräcklig ersättning och cirka 15 procent är sjukskrivna med läkarintyg men saknar sjukpenning. Samtliga siffror motsvarar föregående tertiäl.

Diagram 1) Utbetalningar per hushållstyp

Hembesök ekonomiskt bistånd

Införandet av hembesök i verksamheten ekonomiskt bistånd som startades upp under slutet av föregående år har med anledning av pågående pandemi stannat upp och inga hembesök har genomförts under våren och sommaren. Sedan augusti har hembesöken återupptagits. När dessa besök genomförs används skyddsutrustning utifrån ansvariga myndigheters rekommendation. Det är ännu för tidigt att dra några tydliga slutsatser av detta arbetssätt men verksamheten kan trots detta se att det är till hjälp för att utveckla arbetet med fördjupade utredningar vid nyansökan.

Drop-in med fokus på arbete, ekonomi och bostad

Den nya funktion med fokus på arbete, ekonomi och bostad för personer i behov av extra stöd i myndighetsfrågor som startades upp i början av året för att bistå kommuninnevånare som behöver stöd att orientera sig i det svenska samhället har genomförts med viss modifiering även under den initiala fasen av pågående pandemi. Insatsen genomfördes under en period per telefon men återgick till verksamhet på plats i stadshuset relativt snabbt.

Resultaten visar att insatsen hittills nått kvinnor i något större utsträckning än män då 60 procent av de som sökt sig till drop-in är kvinnor.

Case manager

Under 2020 har en ny insats inrättats i form av så kallad case manager (CM) för personer i behov av samordning och uppföljning av insatser mellan socialtjänst, beroendevård, psykiatri, försäkringskassa och andra myndigheter för att korta tiden till egen försörjning. Case manager beviljas för kunder där andra omständigheter i personens liv än arbetsförmågan utgör ett hinder för arbete och självförsörjning. Arbets- och företagsenheten är remitterande instans. Hittills har CM mottagit nio personer och resultatet av insatsen är för tidigt att utläsa.

Goda resultat på vägen mot etablering

Nämndens högt satta mål att samtliga hushåll ska flytta till egen bostad efter etableringsperiodens slut uppnås inte till fullo, men måluppfyllelsen är med tanke på den rådande bostadsmarknaden i framför allt

Stockholmsregionen samt pågående pandemi fortsatt hög. Under året har insatsen "bointroduktion och bostödstöd för nyanlända" resulterat i att 88 procent av alla nyanlända som skulle flytta från sin genomgångsbostad hittat eget boende. Att resultatet sjunkit antas vara en effekt av pågående pandemi. Bland annat har bostödstöd under en period genomförts per telefon och de flesta bostadsvisningar har ställts in. För singelhushåll har utfallet varit 94 procent samtidigt som 84 procent av hushåll med barn har lyckats hitta eget boende efter de två åren i kommunens genomgångsbostäder. Insatsen bostödstöd är fortsatt ett viktigt verktyg för att stödja Nackas nyanlända att hitta eget boende senast efter etableringsperiodens två år. Genom insatsen minskas risken för att de nyanlända behöver insats i form av tillfälligt boende via ekonomiskt bistånd efter de två åren i kommunens genomgångsbostad.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Egen mätning)	 34 %	26 %	26 %	100 %
Andel unga vuxna mellan 18-24 år med ekonomiskt bistånd (egen mätning)	 2 %	1,7 %	2 %	100 %
Andel anvisade nyanlända i egen bostad efter etableringsperiodens slut.	 94 %	88 %	100 %	88 %

2.2 Bästa utveckling för alla

Egen försörjning är en vinst för alla. Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser

Resultat inom svenska för invandrare (sfi)

Resultatet för sfi ligger kvar på 43 procent även efter andra tertialet 2020. Genomströmningstiden har ökat från 4,9 till 5,4 månader under denna period då undervisningen har skett på distans med anledning av coronapandemin. Antalet elever ligger kvar på samma nivå som tidigare, men avbrotten har ökat från 31 till 39 procent.

Åtgärder för bättre resultat

Under 2019 förändrades ersättningsmodellen inom sfi, nivåplaceringen togs över av kommunen, krav på undervisning i separata studievägar infördes, kraven på andelen behöriga och legitimerade lärare höjdes samt kraven på arbetet med elevernas individuella studieplaner förtydligades. Effekten av åtgärderna motverkas av konsekvenser med anledning av den pågående pandemin, och kommer inte att kunna analyseras fullt ut förrän läget åter är jämförbart med innan pandemin.

Klassrumsundervisningen inom vuxenutbildningen är fortsatt till stor del ersatt med distansundervisning. Undantaget är Sfi-Bas som framgångsrikt återgått till heltidsstudier i klassrum från och med 1 juli 2020. Övrig sfi-undervisning bedrivs på det sätt aktuellt anordnare ser som bästa lösning för eleverna att tillgodogöra sig kunskaperna i respektive kurs.

Ökad arbetslöshet - ökad samordning

Arbetslösheten har stigit avsevärt i Nacka under året från 4,5 procent till 6,9 procent. Värst drabbade är unga vuxna där arbetslösheten stigit från 4,9 procent till 9,8 procent. För utrikesfödda har arbetslösheten gått från 10,8 procent till 13,8 procent. Arbetslösheten förväntas nå sin topp under första tertialet 2021. Under årets första åtta månader har 819 personer varit aktuella för någon form av arbetsmarknadsinsats och 116 personer blivit självförsörjande vilket är en minskning mot föregående period. Någon avsevärd ökning av kunder har ännu inte kunnat skönjas men en påverkan på både kundinflöde och kundutflöde förväntas under den närmaste framtiden. Samtliga anordnare har varit kreativa och hittat lösningar för att kunna stödja kunderna i deras rehabilitering eller på väg mot jobb eller studier. Möten har skett på telefon, videosamtal, promenader eller i stora lokaler där avståndet har kunnat upprätthållas enligt Folkhälsomyndigheten. Svårigheter att rekrytera arbetsträningsplatser, praktikplatser och reguljära jobb är en konsekvens som redan nu finns och det finns en stor risk att de som nyss blivit arbetslösa kan komma att tränga undan de som är långtidsarbetslösa vilket medför ytterligare svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden, vilket i förlängningen kan leda till ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

För nyanlända kunder har insatsen språk- och arbetsintroduktion fortsatt visat sig vara den mest effektiva vägen in på svensk arbetsmarknad trots de ökade svårigheterna att hitta arbetsplatser. I dagsläget finns också 23 extratjänster tillsatta som också dom är en effektiv väg för kunden till egen försörjning. Fler extratjänster kommer att skapas under hösten med fokus på skola och förskola då äldreomsorgen ännu inte välkomnar extratjänster.

Arbete med ökad samverkan och kontinuerlig dialog med jobb- och utbildningsexperten, andra myndigheter så som Arbetsförmedlingen samt presumtiva arbetsgivare har varit central under perioden. Många som nu blir eller redan är arbetslösa behöver tillgång till en samlad vägledning mot antingen arbete eller studier. Med gemensamma krafter behöver vi vara innovativa och finna lösningar för att bistå nackaborna på vägen till egen försörjning givet en extraordinär situation.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel kursdeltagare inom SFI med minst godkänt betyg terminen efter kursstart.	 45 %	43 %	60 %	72 %
Andel personer som blir självförsörjande inom etableringsperiodens två år.	 88 %	82 %	87 %	94 %
Andel Nackabor som efter avslutad insats nått egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande.	 70 %	64 %	72 %	89 %

2.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nyanlända Nackabors bostäder finns i alla kommunalar. Kommunen skapar möjligheter till språkutveckling, integration och arbete i samspel med andra aktörer.

Genomgångsbostäder i alla kommunalar

Målet om genomgångsbostäder i alla kommundelar är uppfyllt. Vid matchning säkerställs att anvisade nyanländas bostäder även fortsatt är spridda över hela kommunen för bästa möjlighet till integration. För att möjliggöra en fortsatt god måluppfyllelse krävs att särskild hänsyn tas av fastställt mål vid framtida planering av bostadsbeståndet hos enheten för fastighetsförvaltning under kommunstyrelsen.

Arbetslöshet bland utrikes födda

Under våren och sommaren skedde en betydande ökning av antalet inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen. Mest ökade arbetslösheten bland utrikes födda och ungdomar. De som först drabbas av arbetslöshet är personer som haft tillfälliga anställningar och personer som är nya på arbetsmarknaden och saknar arbetslivserfarenhet. I den rådande krisen har branscher med typiska ingångsjobb på arbetsmarknaden drabbats hårt av varsel, så som hotell, restaurang och handel. Det sistnämnda berör bland annat utrikes födda. En sannolik utveckling är att utrikes födda nackabor som nyligen nått egen försörjning med stöd från kommunens arbetsmarknadsinsatser åter hamnar i behov av försörjningsstöd och insats. Än så länge har dock inte tillströmningen av kunder ökat nämnvärt, vilket rapporteras ovan. Genom tät dialog och samverkan med kommunens auktoriserade jobbexperter och andra aktörer såsom Arbetsförmedlingen intensifieras insatser för att möjligaste mån motverka förlängt utanförskap för redan befintliga kunder. Utvecklingsarbete i syfte att ta fram insatser och aktiviteter för snabb (åter)etablering av nytillkommande eller återkommande kunder pågår under hösten. Insatserna kan mildra konsekvenserna av pandemin och krisen på arbetsmarknaden, men inte helt eliminera dem. Bedömningen är därför att målnivån inte kan uppnås under 2020, sannolikt inte heller under 2021.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel kommundelar med genomgångsbostäder för nyanlända.	 100 %	100 %	100 %	100 %
Arbetslöshet bland utrikesfödda i Nacka i förhållande till arbetskraften.	 5,8 %	9,8 %	7,5 %	69 %

2.4 Stark balanserad tillväxt

Nacka kommun växer. Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.

Resultat i den kommunala vuxenutbildningen

Andelen elever med lägst godkänt betyg efter avslutad kurs inom grundläggande och gymnasial nivå ligger på 90 respektive 87 procent sedan årsskiftet. Målet om minst 90 procent godkända betyg är därmed uppfyllt på grundläggande nivå, men ej på gymnasial nivå. Avvikelsen är dock liten och nedgången på gymnasial nivå tros vara en effekt av den pågående pandemin och det faktum att flertalet elever inte kunnat studera i klassrum såsom de planerat göra för att kunna tillgodogöra sig utbildningen på önskat sätt.

Sammantaget har kommunens vuxenutbildning fortsatt en god kvalitet och goda resultat gällande elevernas betygsresultat. Andelen studieavbrott har dock ökat från 11 till 15% och sannolikheten är att detta beror på coronapandemin då många elever sökt klassrumsundervisning och nu är hänvisade till distansundervisning.

Endast en liten ökning av antal elever kan hittills under året ses inom Nackas kommunala vuxenutbildning. En större ökning kan förväntas under nästa år som en följd av ökad arbetslöshet, ett ökat behov av utbildning

samt att elever som gjort avbrott återkommer.

Det kommunala aktivitetsansvaret

Måluppfyllelsen för kommunala aktivitetsansvaret är fortsatt gott. Under våren har de flesta elever studerat på distans vilket kan medföra att elever som i vanliga fall skulle klarat skolans klassrumsundervisning har haft svårigheter med distansundervisning men det har också tagit längre tid tills det har märkts att en elev är på väg att falla ur. Under året har förbättringar genomförts i arbetet för att nå målet inom det kommunala aktivitetsansvaret. Bland annat har den uppsökande verksamheten hos elever som hoppat av gymnasiet tidigarelägs och tiden från avhopp till hembesök därmed kortats ner. En extra satsning från staten för ungdomar som under året gått ut gymnasiet eller ingår i kommunala aktivitetsansvaret i form av förlängt sommarjobb pågår under hösten. För att få ytterligare kunskaper om vilka insatser som leder till ökad måluppfyllelse startar under hösten ett arbete med att ta fram en utvecklad uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Andel ungdomar mellan 16-20 år som hoppat av gymnasiet och efter insats från kommunen återgår till studier eller arbete.	♦ 85 %	80,5 %	90 %	89 %
Andel kursdeltagare inom grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg efter avslutad kurs	♦ 90 %	88 %	90 %	98 %

3 Ekonomiskt resultat

Utfall tertial 2 2020

Det ekonomiska utfallet för arbets- och företagsnämnden efter tertial 2 2020 uppgår till minus 124 miljoner kronor, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på knappt 36,5 miljoner kronor, och är cirka 25 miljoner kronor lägre än motsvarande period föregående år. Avvikelsen är hänförlig till flera verksamheter, vilket redovisas i detalj under respektive verksamhetsavsnitt.

Prognos årsutfall 2020

Arbets- och företagsnämnden redovisar ett utfall som är mycket bättre än budget under årets åtta första månader. Årsprognosen för nämnden är ett överskott om 42 miljoner kronor.

Den största delen av det prognostiserade överskottet förväntas uppstå inom vuxenutbildning och arbetsmarknadsinsatser. Avvikelsen är främst hänförlig till ökat statsbidrag för yrkesvux med anledning av regeringens slopade motfinansieringskrav under 2020, men också till mindre efterfrågan på insatsen jobbpeng och lägre kostnader för avtalad verksamhet än budgeterat. Den efterfrågeökning som väntas med anledning av den pågående pandemin har ännu ej inträffat. I nuläget är prognosen att ökningen startar tidigast under slutet av året och blir som högst under tertial 2021. Under resten av året beräknas därför efterfrågan och kostnader för arbetsmarknadsinsatser och avtal fortsatt understiga budget.

Behovet av ekonomiskt bistånd till försörjningsstöd och eventuellt även tillfälligt boende väntas på sikt öka med anledning av den pågående pandemin. Den positiva trenden med fortsatt minskade kostnader under tertial 2 pekar mot ett årsutfall som ligger cirka 11 miljoner kronor bättre än budget. Denna trend kommer med all sannolikhet att vända, men full effekt på utfallet väntas först under 2021.

Prognosen för verksamheten nyanlända flyktingar inklusive bostadsförsörjning uppgår till ett överskott på cirka 8 miljoner kronor för helåret. Med anledning av pågående pandemi har anvisningar av nyanlända kvotflyktingar pausats, vilket medför stor risk för uteblivna hyresintäkter men bibehållna kostnader i väntan på hyresgäster. Prognosen är dock att dessa effekter inte får kännbara ekonomiska effekter förrän under 2021. Den nya fördelningen av hyreskostnader har positiv effekt på utfallet.

Prognosen för verksamheten ensamkommande barn och unga justeras till 3 miljoner kronor i överskott. Överskottet beror på lägre kostnader och högre intäkter än budgeterat.

Inom myndighetsorganisationen beräknas ett underskott på minus 9 miljoner kronor för helåret, vilket beror på lägre intäkter än budgeterat.

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2020			Ack budget 2020				Helår budget och prognos 2020		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget intäkter	Budget kostnader	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto
Grundläggande vuxenutbildning, check	761	- 6 851	-6 090	1 263	- 6 215	-4 952	-1 138	-7 428	-9 428	-2 000
Gymnasial vuxenutbildning, check inkl lärlingsvux	19 648	- 36 000	-16 352	13 761	- 38 869	-25 108	8 756	-36 714	-23 714	13 000
Särvux, check	3	- 86	-83	-	- 32	-32	-51		-200	-200
Svenska för invandrare, check	2 036	- 11 356	-9 320	547	- 9 123	-8 576	-744	-12 864	-13 614	-750
Arbetsmarknadsinsatser - jobbpeng	-	- 8 839	-8 839	-	- 12 853	-12 853	4 014	-19 279	-13 279	6 000
Arbetsmarknad övriga avtal	2 133	- 13 668	-11 535	-	- 18 528	-18 528	6 993	-28 288	-16 288	12 000
Ekonomiskt bistånd inkl Dödsbo och BUS handläggning	2 438	- 52 180	-49 742	313	- 58 175	-57 862	8 120	-86 793	-75 793	11 000
Ensamkommande barn	21 146	- 18 828	2 318	15 661	- 15 972	-311	2 629	-466	2 534	3 000
Nyanlända flyktingar inkl bostadsförsörjning	24 610	- 20 188	4 422	28 743	- 31 107	-2 364	6 786	-3 547	5 453	9 000
Samhällsorientering	-	- 166	-166	-	- 664	-664	499	-996	-696	300
Nämnd	-	- 1 015	-1 015	-	- 1 213	-1 213	198	-1 817	-1 817	0
Myndighet och huvudmannauppgifter (M&H) & OH	1 353	- 28 583	-27 230	6 918	- 34 585	-27 667	437	-41 670	-50 870	-9 200
Summa	74128	-197760	-123632	67206	-227336	-160130	36499	-239862	-197712	42150

3.1 Kommunal vuxenutbildning

Det ekonomiska resultatet för grundläggande vuxenutbildning för årets åtta första månader 2020 uppgår till drygt 6 miljoner kronor, vilket är drygt 1,1 miljon kronor sämre än budget. Budgetavvikelsen beror främst på felbudgeterade intäkter i form av statsbidrag som hör till budgetposten för gymnasial vuxenutbildning. Årsutfallet väntas avvika negativt mot budget med cirka 2 miljoner kronor.

Utfallet för gymnasial vuxenutbildning efter andra tertialet, minus 16,4 miljoner kronor, är en positiv avvikelse mot budget om nästan 9 miljoner kronor. Medfinansieringskravet inom statsbidraget för regional yrkesvux är som ovan rapporterats borttaget under år 2020. Detta innebär att intäkterna kommer vara mycket högre än budgeterat. Utfallet prognostiseras överträffa budget med cirka 13 miljoner kronor på årsbasis.

Utfallet för svenska för invandrare är minus 9,3 miljoner kronor, vilket är knappt 750 000 kronor sämre än budget. Som i tidigare tertial beror den negativa avvikelsen dels på en för lågt lagd budget i relation till utfallet 2019 och den takt som ses 2020, och dels på att fler elever än tidigare har behov av sfi-kurser på lägre nivå, vilket är dyrare. Avvikelsen på helår bedöms bli cirka 750 000 kronor med reservation för att kostnader för sfi minskar på grund av förlängd genomströmningstid.

3.2 Arbetsmarknad

Utfallet för Arbetsmarknadsinsatser check, även kallat jobbpeng, är minus cirka 8,8 miljoner kronor, vilket är för perioden en positiv budgetavvikelse på drygt 4 miljoner kronor. En liten delorsak är återföring av en summa om 600 000 kr som reserverats under 2019, men den största delen av avvikelsen beror på att efterfrågan fortsatt minskat i relation till budget. Det pausade mottagandet av kvotflyktingar med anledning av Coronapandemin förstärker trenden ytterligare. En fortsatt ökad positiv budgetavvikelse beräknas i nettoutfallet, årsprognosen för avvikelsen beräknas till cirka sexmiljoner kronor. Sannolikt ökar efterfrågan med nya målgrupper under kommande verksamhetsår.

Budgetposten "Arbetsmarknad övrigt" inkluderar bland annat sommarjobb till ungdomar, föreningsbidrag, avtal med VärNa, samt avtal med den kommunala produktionen. Utfallet är minus 11,5 miljoner kronor, vilket är en positiv budgetavvikelse på nästan 7 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att de nya projekten startades upp senare än beräknat och därmed ännu inte fått full effekt samt färre Nackajobb än budgeterat på grund av arbetsmarknadsläget. På helåret förväntas avvikelsen mot budget öka till cirka 11 miljoner kronor.

3.3 Ekonomiskt bistånd

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för verksamheten ekonomiskt bistånd inklusive dödsbohandläggning till och med augusti månad är minus cirka 49,7 miljoner kronor vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse om cirka 8,1 miljoner kronor. Utfallet är en minskning om cirka 5,7 miljoner kronor jämfört med motsvarande period 2019. Kostnadsminskningen beror på att antalet kunder som beviljats ekonomiskt bistånd minskat. Sammanlagt 862 hushåll har tagit emot ekonomiskt bistånd under perioden mot 1071 för samma period föregående år, det vill säga en minskning med 209 hushåll. En stabil arbetsgrupp och kontinuitet i handlägningsprocessen har bidragit till minskningen.

Antalet hushåll som ansökt om ekonomiskt bistånd har under de senaste två månaderna ökat markant medan andelen nya hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd under samma period endast ökat marginellt. Antalet hushåll som beviljas ekonomiskt bistånd förväntas dock på sikt öka på grund av pågående pandemi. Utvecklingen följs noggrant och prognosen på längre sikt är fortsatt svårbedömd, men för 2020 beräknas utfallet vara klart lägre än budget i enlighet med nuvarande trend.

Sammanlagt har 100 hushåll tagit emot ekonomiskt bistånd för tillfällig boendelösning under 2020, vilket är en minskning med 63 hushåll mot samma period föregående år. Av dessa har inga hushåll tidigare haft genomgångsbostad som avslutats under året. Under 2020 har 35 hushåll som tidigare behövt stöd med tillfällig boendelösning ordnat eget boende i eller utanför Nacka kommun.

Ingen ökad ärendemängd har registrerats hos kommunens budget- och skuldrådgivare till följd av att konsumentrådgivningen lades ner vid årsskiftet. En ökning av antal ärenden för dödsbohandläggningen har dock konstaterats vilket får antas vara en effekt av pågående pandemi.

Risker

Under perioden har en kraftig ökning av antalet nya ansökningar avseende ekonomiskt bistånd inkommit. Detta kopplas till pågående pandemi. Antalet ansökningar väntas stiga ytterligare i takt med att fler och fler personer utan ekonomiska "marginaler" förlorar jobbet på grund av det allt mer ansträngda läget på arbetsmarknaden. Det är viktigt att tydliggöra att ännu har ingen större ökning av antalet kunder som beviljas bistånd kunnat skönjas. En ökning förväntas dock komma av både ansökningar, beviljanden och därmed nya kunder. Denna ökning antas fortgå in i 2021.

Ytterligare en risk är att många av de kunder som blivit självförsörjande nyligen är sämre förankrade på arbetsmarknaden, varför det finns en risk för att de kan komma att åter behöva ansöka om ekonomiskt bistånd.

Många av de personer som blir arbetslösa på grund av pågående pandemi antas initialt ha inkomst i form av a-kassa och/eller andra eventuella tillgångar som gör att de inte är aktuella för varken ekonomiskt bistånd eller kommunal arbetsmarknadsinsats. Om den förväntade lågkonjunkturen blir kraftig och långvarig är risken stor att flera av dessa personer vänder sig till kommunen för försörjningsstöd och arbetsmarknadsinsats under 2021 och senare.

Pågående pandemi kan även medföra ett ökat antal hushåll i tillfälligt boende då det under rådande omständigheter är svårare att finna varaktiga boendelösningar.

3.4 Ensamkommande barn och unga

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för verksamheten ensamkommande barn och unga till och med augusti månad är cirka 2,3 miljoner kronor, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse om cirka 2,6 miljoner kronor. Intäkterna överstiger budget, vilket till viss del beror på utbetalningar från Migrationsverket som rör tidigare år men bokförs i 2020 års utfall. Prognosen är att årsutfallet för verksamheten kommer att vara bättre än budget.

Nacka kommun har vid augusti månads utgång ansvar för 80 ensamkommande barn och unga, vilket är en minskning med fem barn/unga sedan föregående månad. Jämfört med motsvarande period föregående år är minskningen 50 barn/unga. Under årets andra tertiäl har ett asylsökande ensamkommande barn anvisats till kommunen och en familjeåterförening har skett där ett ensamkommande barn med uppehållstillstånd har återförenats med sin närmaste familj.

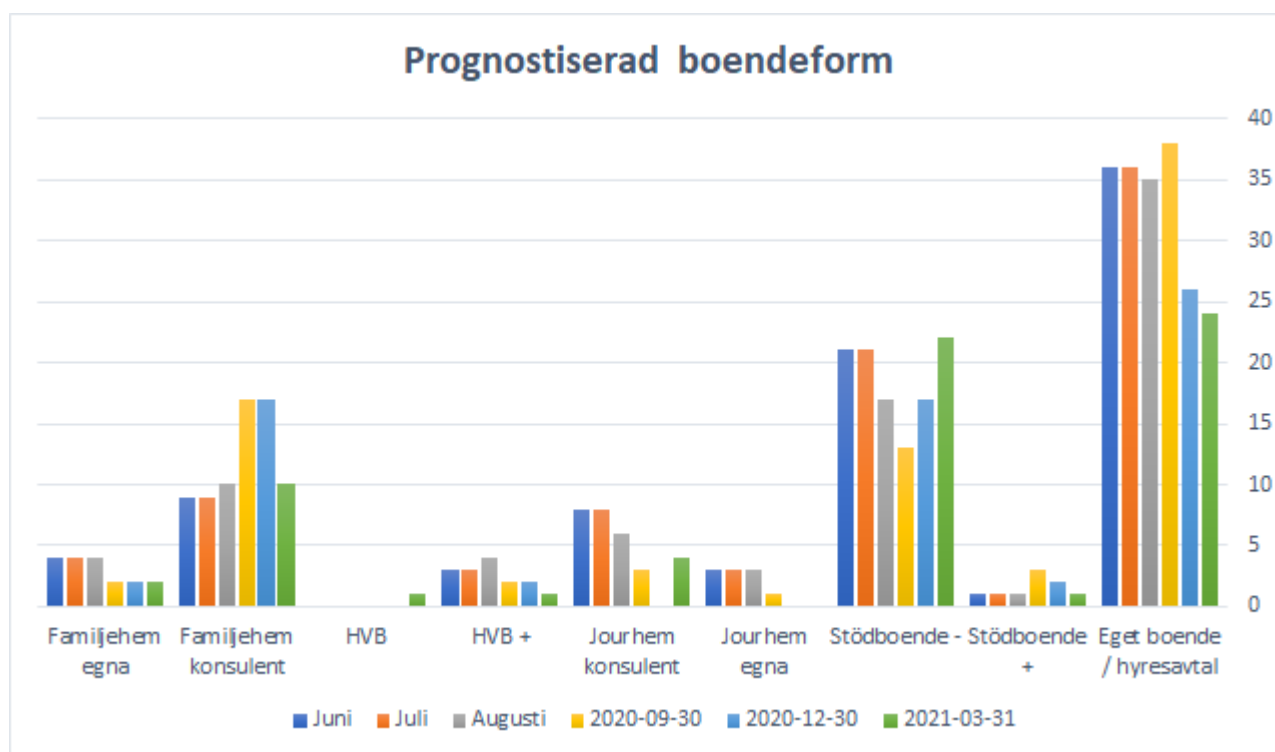
Tabell I: Status i asylprocess och boendekommun, ensamkommande

Antal barn	Asyl-sökande	PUT	TUT	Avslag	Totalt
Nacka kommun	0 (0)	35 (38)	8 (10)	1 (1)	44 (49)
Annan kommun	4 (3)	19 (20)	12 (12)	1 (1)	36 (36)
Totalt	4 (3)	54 (58)	20 (22)	2 (2)	80 (85)

Huvudregeln är att ensamkommande barn ska placeras i anvisningskommunen. De barn/unga som enligt tabellen ovan är placerade utanför Nacka har antingen varit placerade utanför kommunen sedan ankomst eller i någon form av särskilt boende på grund av vårdbehov. Kolumnen "Avslag" avser de barn som har så kallat verkställighetshinder och är kvar i kommunens ansvar till dess de blir myndiga. (Siffror i parentes avser föregående månad).

Diagram I) Ensamkommande barn/unga per boendeform samt prognos för boendeform

Prognostiserad boendeform

Boendekedjan prognostiseras utifrån aktuell information och bedömning av den unges behov, mognad och ansvarstagande samt status. Värt att notera är att andelen ungdomar i placeringsformen stödboende/träningslägenhet är 22,5 procent, att jämföras med samma period föregående år då motsvarande siffra var 30 procent.

Risk

Kostnaden för placeringar för ensamkommande barn/unga med utökat vårdbehov överstiger de statliga schablonersättningarna. Vid återsökning av den faktiska kostnaden, som görs retroaktivt, finns risk att Migrationsverket avslår ansökan. Denna typ av avslag kan komma framöver och fortsatt försiktighet vid prognostisering av intäkter vidtas därför.

3.5 Flykting inkl bostadsförsörjning

Det ackumulerade ekonomiska utfallet för verksamheten nyanlända flyktingar till och med augusti månad är cirka 4,4 miljoner kronor, vilket är ett positivt utfall i relation till budget på cirka 6,7 miljoner kronor.

Posten inkluderar intäkter i form av statsbidrag för nyanlända och hyresintäkter från genomgångsbostäder samt diverse utgifter som till exempel internhyra för genomgångsbostäder, etablerings- och bosökstöd. Budgetavvikelsen beror dels på högre schablonintäkter jämfört med budget och dels på lägre kostnader jämfört med budget.

Under januari till augusti har totalt 17 hushåll om 62 nyanlända tagits emot i Nacka, varav 42 kvotflyktingar, vilket motsvarar 71 procent. Sedan mars månad har inga kvotflyktingar tagits emot i kommunen då rådande pandemi inneburit att överföringar inte var möjligt att genomföra. Under mars till maj månad tog kommunen inte heller emot nyanlända som anvisats från Migrationsverkets anläggningsboenden.

Migrationsverkets arbete med överföringar av kvotflyktingar har nu återupptagits i begränsad omfattning och kommer att utvärderas av Migrationsverket. Det är osäkert hur anvisningar och överföringar av kvotflyktingar kommer att kunna genomföras under hösten. Därför behöver kommunen ha beredskap för ett större mottagande under hösten men också en medvetenhet om att det kan bli ett mycket litet mottagande.

Antalet kvadratmeter för de nyanlända som tagits emot under januari till augusti är 18 kvadratmeter per

person, vilket är samma som 2019 års genomsnitt. Antal kvadratmeter per person beror främst på vilka bostäder som finns tillgängliga vid varje givet matchningstillfälle och kan därför variera.

Under januari till augusti 2020 har 53 hushåll om sammanlagt 171 personer som togs emot som nyanlända under motsvarande period 2018 flyttat ut från de genomgångsbostäder de hyrt av kommunen. Hundrafemtio personer har flyttat till eget boende, varav 8 personer hittat eget boende i Nacka. Av dem som inte hittat eget boende har 5 hushåll om totalt 14 personer beviljats tillfälligt boende.

Risker

Om antalet uppskjutna anvisningar fortlöper under året kan effekterna bli märkbara på det ekonomiska utfallet. Vid uppskjutning av anvisningar uppstår extra kostnader för kommunen i form av tomma bostadsobjekt. Migrationsverkets ersättning för tomhyror kompenserar en del av dessa kostnader men inte alla. En förutsättning för att erhålla den statliga ersättningen är att det specifika bostadsobjektet endast används till målgruppen nyanlända, vilket försvårar en för kommunen mer flexibel användning av tillgängliga objekt. Dessutom uteblir budgeterade intäkter i form av statliga schablonersättningar för varje uppskjuten anvisning.

Kvadratmetrytan per person kan öka när ett allt mindre utbud av bostadsobjekt finns att matcha kostnadseffektivt mot. Detta kan komma att påverka nämndens kostnader för bostäder till nyanlända negativt, och effekten ackumuleras under den tid de nyanlända hushållen hyr genomgångsbostad. En ytterligare effekt kan bli att behovet av kompletterande ekonomiskt bistånd ökar.

3.6 Myndighetsorganisation (M&H)

Det ackumulerade resultatet 2020 för myndighetsorganisationen är minus drygt 27 miljoner kronor, vilket i stort sett motsvarar budget. Kostnaderna understiger dock budget med knappt 6 miljoner kronor, och synliggör den effektivisering av kostnadsmassan som pågått kontinuerligt under 2018, 2019 och 2020. I effektiviseringen ingår bland annat att inte återanställa vakanta tjänster i de fall belastningsläget har tillåtit, men under hösten behöver vissa tjänster åter besättas för att möta ökad efterfrågan. En verksamhetsanalys kommer att genomföras i syfte att genomlysna nämndens verksamhet, identifiera de största utvecklingsbehoven inom processer, system, kompetenser, organisation, mm och och generera beslutsunderlag för vägval vid fortsatt utveckling och effektivisering av nämndens verksamhet. Kostnaderna för verksamhetsanalysen belastar budgetposten. Även kostnader för pågående och kommande digitalisering och systemfrågor, till exempel förstudien kring framtida verksamhetssystem för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser, kommer att belasta budgetposten. Intäkterna, som främst härrör från interkommunal ersättning för vuxenutbildning, ligger liksom kostnaderna cirka 6 miljoner kronor under budget och avvikelsen väntas växa under resten av året. Sammantaget beräknas årsutfallet bli drygt 9 miljoner kronor sämre än budget.

4 Sjukfrånvaro bland nämndens/verksamhetens medarbetare

Sjukfrånvaron för arbets- och företagsenheten uppgår under perioden till totalt 4,12 procent jämfört med 2,18 för föregående tertiäl och 3,88 procent motsvarande period 2019. Korttidssjukfrånvaron motsvarar 3,80 procent jämfört med 2,18 procent för föregående tertiäl och 3,52 procent för motsvarande period 2019 och långtidssjukfrånvaron 0,33 procent jämfört med 0 för föregående tertiäl och 0,35 procent motsvarande period 2019. Både den totala sjukfrånvaron, korttids- och långtidsfrånvaron har ökat jämfört med föregående tertiäl och, med undantag för långtidssjukfrånvaron, även jämfört med motsvarande period 2019. Utfallet kan förklaras den pågående pandemin både vad det gäller kort- och långtidsfrånvaro.

Sjukfrånvaron för etableringsenheten uppgår under perioden till totalt 3,17 procent jämfört med 4,40

procent för föregående tertial och 3,09 procent motsvarande period 2019. Korttidssjukfrånvaro motsvarar 2,21 procent jämfört med 2,16 procent för föregående tertial och 2,62 procent för motsvarande period 2019 och långtidssjukfrånvaron 0,96 procent jämfört med 2,25 procent för föregående tertial och 0,47 procent motsvarande period 2019. Det innebär att den totala sjukfrånvaron och långtidssjukfrånvaron sjunkit jämfört med föregående tertial men i båda fallen ökat marginellt i jämförelse med föregående år. För korttidssjukfrånvaron kan en marginell ökning ses jämfört med föregående tertial medan en minskning ses i förhållande till motsvarande period 2019. Utfallet kan förklaras av ökad korttidsfrånvaro under pågående pandemi samt en längre deltidssjukfrånvaro på grund av icke-arbetsrelaterade orsaker.

5 Kommunövergripande åtgärdsplan

Mot bakgrund av tidigare avvikelser i förhållande till beslutad budget har de flesta av nämndens verksamheter redan effektiviserats i samband med ett antal större organisationsförändringar, och att leva som vi lär och ha ett återhållsamt synsätt på alla utgifter har varit rådande under flera år. Under 2018 minskades nämndens verksamheter sin totala personalstyrka med över 20 procent och jämfört med 2019 har kostnadsmassan minskats ytterligare. Sedan 2019 har nämndens verksamheter inga pågående konsultlösningar, och anpassning av organisation och verksamhet till rådande efterfrågan och behov sker löpande. Utrymmet för besparingar som kan läggas till grund för en minskning av nämndens totala budgetram är litet, såväl organisation som ambitionsnivå har redan anpassats till en låg nivå. Kostnaderna för verksamheten är till största del beroende av kundvolym, och kan därför minskas genom beslut om färre målgrupper och/eller avveckling av verksamhet som inte är lagstyrd såsom vissa arbetsmarknadsinsatser. Sådana åtgärder bedöms dock ge ökade kostnader för kommunen på sikt, till exempel inom ekonomiskt bistånd.

Nämnden har sedan 2018 arbetat aktivt med bruttobudgetering, kontroll av såväl intäkter som kostnader, och ekonomistyrning, vilket ger goda möjligheter till korrekta analyser och underlag för beslut om prioritering och utveckling. Införandet av målsättningen att kommunens verksamheter ska ligga bland landets 25 procent mest kostnadseffektiva sätter ytterligare fokus på arbetet med optimering av insatser och verksamhet inom ramen för nämndens uppdrag i syfte att nå maximalt värde för skattepengarna.

Två av nämndens verksamheter (ekonomiskt bistånd och vuxenutbildning) har varit drivande på digitaliseringsområdet genom att vara först ut i kommunen med automatiserade processer. Grunden för att lyckas uppnå målet om effektivare processer, systemrensning och digitalisering ligger i noggrant genomförda analyser av befintliga processer samt vilja att ifrågasätta befintliga arbetsätt och mod att prova nya vägar.

Under hösten 2020 genomförs en marknadsanalys i syfte att förbereda för kommande nödvändig upphandling av en långsiktig lösning av verksamhetssystem för processen "vägen till egen försörjning" (ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser). Den vidareutvecklade och förenklade e-ansökan för ekonomiskt bistånd som lanserades sista april förväntas ge ett ökat antal digitala ansökningar, vilket i sin tur ökar förutsättningarna för ökad effektivitet och automation i handläggningen.

Ett arbete med att förbättra förutsättningarna för systematiskt kvalitetsledningsarbete i nämndens samtliga processer pågår. Arbetet berör både systemstöd, arbetsflöden och uppföljning och syftar specifikt till att öka transparens, spårbarhet och systematik i kvalitetsledningen.

Anpassningen av kommunens totala bostadsbestånd till det krympande behovet påverkar nettokostnaden för kommunens bostäder för sociala ändamål. De ekonomiska konsekvenserna för arbets- och företagsnämnden är positiva, men utfallet är svårberäknat och beror bland annat på vilken effekt den nya fördelningen av kostnader för tomställda bostäder som infördes vid årsskiftet får.

Nämndens verksamheter vilar för närvarande på en stabil grund med låg personalomsättning, vilket bedöms öka förutsättningarna för en hög kvalitet och ökad rättssäkerhet i myndighetsutövandet. Detta bedöms också

medföra minskade kostnader över tid.

6 Intern kontrollplan - statusrapportering

Under hösten kommer en risk- och konsekvensanalys genomföras. Denna läggs sedan till grund för uppdatering av nämndens internkontrollplan och införandet av rutiner för uppföljning i enlighet med det reviderade reglementet för intern kontroll.